

**ВИБОРЧА ПРОГРАМА КАНДИДАТА НА ПОСАДУ ДИРЕКТОРА
ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЇ ГОРЮЧИХ КОПАЛИН
ІНСТИТУТУ ФІЗИКО-ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ І ВУГЛЕХІМІЇ
ім. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

в. о. директора Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України
д. х. н., ст. д. КИЦІ Андрія Романовича

Програма пропонує бачення науково-організаційних заходів, які спрямовані на збереження та примноження наукових здобутків Відділення ХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, утвердження його авторитету і підвищення престижу на національному та міжнародному рівнях.

ОСНОВНА МЕТА:

– збереження, розвиток і забезпечення сталого розвитку Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України; збереження, зміцнення та примноження його наукового, кадрового потенціалу; модернізація матеріально-технічної бази; інтеграція у світовий науковий простір, підвищення конкурентоспроможності наукових досліджень, які проводяться в Установі.

ВІЗІЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ:

– перетворення Установи в конкурентоспроможну науково-дослідну інституцію, наукова продукція якої відповідає стандартам академічної науки, має високий рівень попиту з боку влади і місцевого самоврядування, бізнесу, освіти, громадянського суспільства, інших стейкхолдерів, а персонал має всі необхідні можливості та прозорі умови для повноцінної реалізації свого наукового потенціалу.

Підґрунтям функціонування і розвитку Установи є і залишатимуться традиційні цінності:

- люди – ефективне використання наукового потенціалу та практичних знань кожного працівника;
- знання, досвід, професіоналізм – продукування затребуваних суспільством якісних фундаментальних та практично цінних досліджень;
- вплив – формування індивідуальності Установи та зміцнення її позицій на вітчизняній і міжнародній наукових аренах.

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРУВАННЯ / УПРАВЛІННЯ:

- відкритість та зрозумілість управлінських кроків, прозора комунікація; застосування прогресивних управлінських практик під час розв'язання будь-яких завдань, що виконуються Установою;
- збереження і розвиток кадрового потенціалу;

- підтримка молодих вчених;
- підтримка автономії наукових підрозділів щодо прийняття управлінських рішень, реалізації ініціатив, взаємодії з партнерами;
- підтримка наукової ініціативи та стимулювання професійного зростання працівників;
- прозоре оцінювання наукових здобутків та моральне і матеріальне винагородження працівників за отримані результати;
- підтримка атмосфери ділових, доброзичливих, ефективних відносин в колективі;
- гнучкість та адаптивність до нових реалій і викликів.

ЦІННОСТІ:

- ✓ професіоналізм – високий рівень володіння фахом
- ✓ патріотизм – відданість своїй Установі, гордість за її історію та сьогодення
- ✓ доброчесність – чесність, порядність та відповідальність у виконанні своїх обов’язків, довіра, повага та справедливість між усіма працівниками колективу Установи
- ✓ академічна свобода – прагнення до самостійності та незалежності під час провадження наукової та науково–організаційної діяльності, що здійснюється на правах свободи слова і творчості
- ✓ прагнення до змін – прагнення до безперервного розвитку та пошуку нових можливостей
- ✓ духовність – орієнтація на загальнолюдські, соціокультурні та національні цінності
- ✓ традиції – повага до традицій Установи та національних традицій

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ УСТАНОВИ

I. КАДРОВА ПОЛІТИКА: ЗБЕРЕЖЕННЯ І РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

- збереження наукових кадрів, створення належних умов для праці і реалізації науково-професійного потенціалу для кожного працівника;
- підвищення науково-професійного рівня наукових кадрів;
- формування лідерів, науковців, дослідників, які працюють мудро, творчо, ініціативно, креативно та ефективно;
- відновлення діяльності аспірантури для активізації залучення молодих перспективних кадрів;

– продовження та вдосконалення практики стимулювання (у т. ч. фінансового) працівників за публікацію фахових наукових статей, зокрема в журналах, індексованих у наукометричних базах SCOPUS і Web of SCIENCE;

– проведення моніторингу кадрових потреб, ризиків відтоку кадрів і рівня задоволеності умовами праці; в умовах звуження людського ресурсу в науці, спричиненого міграцією та демографічними викликами внаслідок війни в Україні, надзвичайно важливо, щоб кожен працівник Установи був задіяний максимально ефективно – відчував свою цінність, мав змогу проявити ініціативу, реалізувати свій потенціал – і, водночас, був частиною єдиної сильної команди.

Всебічної уваги вимагає підтримка роботи і зростання наукового рівня і світогляду молодих вчених, зокрема слід продовжити практику всебічної допомоги і підтримки ініціатив молодих вчених Установи у підготовці конкурсних пропозицій для одержання фінансування за грантами для молодих вчених Національного фонду досліджень України, МОН України, інших вітчизняних і зарубіжних фондів; підтримувати висунення кандидатур колективів і окремих молодих вчених для участі в конкурсах на отримання стипендій і премій для молодих вчених, що фінансуються різними гілками влади України і НАН України; сприяти стажуванню молодих вчених за кордоном, виконанню спільних досліджень з провідними зарубіжними науковими центрами та іншим можливостям підвищення кваліфікації молодих науковців.

II. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- оновлення та актуалізація наукових напрямків Установи;
- підвищення цілеспрямованості фундаментальних досліджень та їх практичної значимості;
- підвищення активності у виконанні пріоритетних прикладних досліджень;
- розвиток міждисциплінарних досліджень на стику хімії, біотехнології, матеріалознавства та екології;
- сприяння трансферу наукових розробок у виробництво та комерціалізація результатів наукової діяльності;
- участь у національних та міжнародних програмах (Horizon Europe, NATO Science for Peace, COST, ERASMUS+ тощо).
- підвищення рівня публікаційної активності.

Для забезпечення основної статутної функції Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України – проведення актуальних фундаментальних і прикладних досліджень в галузі хімії, екології та біотехнології – необхідним є оптимізація основних напрямків діяльності установи; оновлення тематики наукових досліджень відповідно до сучасних тенденцій розвитку світової хімічної науки завдяки концентрації зусиль науковців Установи на вирішенні актуальних проблем

за основними науковими напрямками діяльності Установи: *кінетика і каталіз, нанохімія, біотехнологія поверхнево-активних речовин та екологія*. Враховуючи виклики, які постають перед Державою у стані війни, необхідним є підвищення цілеспрямованості фундаментальних досліджень та їх значимості для зростання потенціалу підприємств військово-промислового комплексу; забезпечення виконання прикладних наукових досліджень, результати яких є перспективними для впровадження у практику, зокрема для повоєнного відновлення технологічної, екологічної та продовольчої незалежності України.

Основне багатство науковця в сучасному світі – вміння швидко вчитися і працювати на випередження. В сучасних реаліях важливо не чекати на запит і завдання, а генерувати ідеї, готувати рішення, пропонувати свої розробки стейкхолдерам і допомагати їм впроваджувати такі рішення. Установа повинна стати джерелом випереджувальної експертизи для держави, регіонів, громад.

Окрім того, **критично важливим** для подальшого розвитку Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України є

- збільшення кількості науково-дослідних робіт, що виконуються за конкурсною і грантовою тематиками вітчизняних і зарубіжних фондів а також комплексних програм НАН України, проведення робіт на замовлення вітчизняних і іноземних фірм з метою забезпечення підвищення частки науково-дослідних робіт, що виконуються поза відомчим замовленням Відділення хімії НАН України;

- посилення ролі Вченої ради у визначенні стратегії розвитку Установи, в питаннях оновлення тематики, удосконаленні його структури, підготовки наукових кадрів, плануванні досліджень та наукової оцінки результатів науково-дослідних робіт; створення ефективної системи експертизи запитів на фінансування робіт за відомчим замовленням Відділення хімії НАН України;

- подальше підвищення публікаційної активності, збільшення кількості наукових статей у високореєтингових міжнародних і вітчизняних журналах, що включені до міжнародних наукометричних баз даних; посилення відповідальності керівників наукових підрозділів Установи за високий рівень створеної наукової продукції;

- популяризація наукових здобутків установи завдяки участі в наукових конференціях, вітчизняних та міжнародних виставках, форумах; підтримка функціонування і постійне оновлення інтернет-ресурсів Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

III. ПОСИЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ УСТАНОВИ ДО МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО СПІВТОВАРИСТВА

- активізація участі в міжнародних наукових програмах та проектах;
- популяризація і зміцнення міжнародного іміджу Установи;
- розвиток партнерських зв'язків з науковими установами Європи і США;
- сприяння участі науковців Установи у міжнародних конференціях, школах, семінарах;
- розширення мережі міжнародного партнерства, участі у міжнародних наукових об'єднаннях.

Для збереження та зростання авторитету Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України серед міжнародного наукового співтовариства необхідними кроками є:

- активізація участі Установи у виконанні проектів міжнародних наукових та науково-технічних програм, зокрема програм Європейської спільноти, міжнародних наукових фондів, продовження практики укладання прямих двосторонніх угод про наукове і науково-технічне співробітництво з провідними закордонними науковими установами;
- посилення уваги до співпраці та укладання контрактів з зарубіжними промисловими фірмами та підприємствами;
- стимулювання участі співробітників Установи, особливо наукової молоді, у дослідженнях за міжнародними грантами; участі вчених у роботі міжнародних наукових форумів; збільшення кількості стажувань науковців в провідних закордонних наукових центрах;
- розширення наукової співпраці з вітчизняними, закордонними і міжнародними науковими та освітніми центрами завдяки укладанню договорів про наукове співробітництво, ширше використання можливостей Європейського наукового простору для проведення досліджень на сучасному науковому обладнанні.

IV. МОДЕРНІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- ефективне управління ресурсами;
- покращення фінансово-ресурсної забезпеченості наукових досліджень.

З огляду на об'єктивні реалії, що склалися у фінансуванні наукової сфери в Україні, необхідним є зміцнення фінансової стійкості Установи через диверсифікацію джерел фінансування діяльності завдяки:

- продовженню активної роботи, спрямованої на зростання частки позабюджетного фінансування, за рахунок укладання господарських договорів, ви-

конання контрактів з вітчизняними і закордонними партнерами; активізації участі співробітників Установи у виконанні вітчизняних і міжнародних грантів; розширення співпраці з промисловими підприємствами України для комерціалізації високотехнологічних і наукоємних розробок науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України;

- запровадженню заходів для розвитку й утримування в належному стані експериментальної бази Установи завдяки співпраці з іншими Інститутами НАН України, зарубіжними центрами; активізації діяльності Установи в рамках Програми з закупівлі коштовного обладнання НАН України;

- посиленню співпраці з провідними Установами НАН України та закладами вищої освіти для розширення можливостей використання високотехнологічного обладнання центрів колективного користування, які функціонують на базі таких установ.

Крім цього, в останні роки спостерігається збільшення підтримки досліджень, які фінансуються Національним фондом досліджень України, а також зростаюча кількість та обсяги грантів та стипендій. Більш відкритим стає зовнішній ринок – окремі проекти та програми започатковуються в Україні, інші – відкривають ширший доступ для українських науковців закордоном. У цьому контексті доцільним є ініціювання проведення навчань / консультацій / обмінів досвідом з питань проектного менеджменту чи підготовки заявок на участь у конкретних проектах, що допомагатиме науковцям у підготовці, подачі й реалізації програм / грантів.

*****

Основними викликами для діяльності Установи в найближчий період будуть війна, повоєнне відновлення, євроінтеграція, реформи урядування, реформування освіти та Академії, зміна моделі просторового розвитку країни. Такі виклики вимагатимуть від колективу Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України згуртованості та готовності цілеспрямовано працювати на результат.

Бачу розвиток Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України як багатогранний і багатостадійний процес, що поєднує наукову інноваційність, ефективне управління, прогресивне мислення і відповідальне ставлення кожного до своїх обов'язків.

Вважаю, що налагодження дієвої комунікації з колективом під час прийняття рішень, прозоре планування розподілу бюджетних коштів із залученням до обговорення керівників структурних підрозділів сприятиме ефективному функціонуванню Установи.

Переконаний, що попри всі труднощі, проблеми і виклики, зумовлені війною в Україні, Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України має ресурс для досягнення успіхів у своїй діяльності з огляду на наявність висококваліфікованого кадрового персоналу та інтелектуального потенціалу науковців.

Моє кредо: “КОМАНДА. ДІЯ. РЕЗУЛЬТАТ.” Вірю, що сильна команда – основа будь-якого успіху, і лише через ефективну дію можна перетворити ідеї на конкретний результат. Працюю з фокусом на спільну мету, відповідальність і реальний ефект від дії.

Усвідомлюю всю складність роботи в сучасних умовах – виклики війни, обмежене фінансування, кадрова мобільність та жорстка конкуренція. Проте щиро вірю в успіх Установи, силу командного духу, відкритість до нових ідей і необхідність позитивних змін. Лише разом зможемо створити сильну Установу – ефективну, інноваційну, згуртовану й авторитетну як в Україні, так і на міжнародній арені.

Вірю, що ефективний керівник – це той, хто створює умови для зростання, а не диктує рішення.

Моя роль – підтримка, координація і забезпечення ресурсів, а не контроль заради контролю.

Моє завдання – бути лідером-партнером: допомагати, а не заважати; підтримувати, а не нав’язувати волю.

Довіряю професіоналам своєї Установи і вважаю, що сильна, академічна наука розвивається у вільному, але відповідальному середовищі. Саме баланс між академічною свободою та професійною відповідальністю створює умови для наукового розвитку Установи і наукового прогресу загалом.

В. о. директора

Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України

д. х. н., ст. д.

Андрій КИЦЯ

07. 08. 2025 р.